

Aitiutiu etikirighi uru ngai Pol ghe pitiela
 ta
 aTesalonika ngatoa
 Inangari emuemua

Pol ghe atokala ale manga ateva eTesalonika tale unna aiaaghaluene ateva nikasu (Apostolo 17:1-9), me aJiu etoa laghe aloannala tani turungi uunguaane Pol. Pol ghe tokatoka eAten nau ghe pitila ia oia uru ngai etikirighi, me ghe aloannala tani apasunga va ia apostolo tuungi ia, me tee tani auliaa vaalua ghe suula Timoti tani akorokonganaila tale uneira niaiesoaa. Ghe pitila voto tani akorokonganaila va la toka tale uunguaa nimanga, me tee tani liu nikkolomi va sa ateva elutu ta tau ngaiesoa ngatoa nau la mate, me tee vaalua Iesu aue emene mae.

Tani kila amuemua

Aitiutiu tale inangari 1:1-10

Pol me aTesalonika atoa 2:1-3:13

Nitoka manga 4:1-12

Vaalua Iesu aue emene mae 4:13-5:11

Inangari niloeloe 5:12-28

¹ Aghi Pol, Saelas me Timoti,

Ami pitipiti atu etaimim taumattu ngatoa tale ale manga ateva ona eTesalonika ta God Tamaita ia, me Vau ngepona ateva Iesu Karisto.

Ami looloo sae va maamasinaane God me luei aue etoka etaimim.

Nikaili emasina tale uneira niaikaaiia aTesalonika ngatoa

² Nau ekapa atoa, ami kaakaili emasina ta God ta poli mausiimim, me ami aaseainam tale kaluimami nilooloo

sae. ³ Nau ekapa atoa ami looloo sae ta matane God Tamaita ia, ami nannaa uunguaaimim elutulutu tale aikkaiaaimim, me niuungu am gheeleei tale niaielousi, me karika am maamangoo nau am toitoi voto ita aatoka tuutuliita etana ta kapuita Vau ngepona ateva Iesu Karisto.

⁴ Poli ami kilakila va God ghe suitoongainamla va natuna am, masi kapuimami etoa, God eaaielousieinam, ⁵ ta poli, nau eteva ami ghe poppooaa etaimim, kaluimami masi kiukiu karika ghe mae sio etaimim tale mata ng-inangari nonga, ta tee sarasarakana me Spirit Manga ateva, me nannaaimami sarasarakanaaili tale masi kiukiu, nongina am ghe tarala vaalua ami ghe toka teeiemla mausiimim. ⁶ Am ghe uusilaa gheeleeiaaimami me Vau ngepona ateva. Arongona ta am ghe ghaala oroieili asease voto sesa laghe gheeleei teeiem, Spirit Manga ateva ghe tau aatu nimasimasi nau eteva am ghe ghaala inangari eteva. ⁷ Liuna avalua o me tau ngaiesoa ngakapa atoa eMesedonia me Akaia la taatara atu etaimim va uneira niaimatoongana iem. ⁸ Kurruna ateva inangarina ateva Vau ngepona ghe kasula etaimim. Karika laghe nongoala nonga eMesedonia me Akaia. Aikkaiaaimim ta God ngila ghe kila akapa seela. Liuna avalua o me karika ami rooroo tani mene auliaa righi voto. ⁹ Poli ila la kiukiuua vaalua am ghe ghaaiemamila, me la ghauliaa vaalua am ghe liula viliimim tale tootoo goto, me am ghe lao sio ta God tani uungu ta God ateva sakesake ia me koronna ia, ¹⁰ me tani toi Natuna ekasu epona liu, ia God ghe totuela tale nimate, me ia Iesu eaasaangita tale sessaiaane God auena emae.

2

Uunguaane Pol eTesalonika

¹ Am kilakila, kapuimami etoa, va maemaeaimami etaimim karika ghe nim peisaanela. ² Me auena ami ghe mae etaimim ami ghe ghaa akasinala maate tale maamauluaaimami, me laghe ghelei epalataiemamila ePili-pae, nongina ngam ghe kilala. Me poli va aisausiaane God, ami ghe ghaala sarasarakana tani auliaa etaimim masi kiukiu kanna God, arongona ta tau ngai ssateiemami etoa la ghelei teiemami voto sarasarakanaaaili. ³ Poli inangari nissausi ami auliaa, karika ekasukasu tale voto kamena me kulukulutana, me karika va ami anna tani kameam. ⁴ Me karika, ta ami aippooaa nongina taumattu God ang ghe atokala tuutulina ta ngetaira, me ghe tarala va ami rooroo, me ghe tau mae sio niuungu tani auliaa masi kiukiu. Karika ami anna tani amasimasi taumattu, ta ami anna tani amasimasi God poli ia etootoonga urunguitaniimami. ⁵ Am kilakila va karika ami ghe ghelei inangari tani nim ghaaiem, me karika ami ghe tara ssaiila righi peiimim me ami ghe aaisulia va am rau kila. God etaatara me eroroo tani aulia ngaotu isaa oia voto. ⁶ Karika ami ghe paepae niaruaa ta ngetaimim o ta mene katoa.

Poli kapuna apostolo iemami Karisto, ami ghe roola va ami ghe tau aatu maate etaimim tale uunguaa viliki veu. ⁷ Me karika, ta ami ghe kaarasila tani toka teiem nonginaaaili va ami kinaim iemami. ⁸ Ami ailou-siangailiim, liuna avalua o me ami masimasieili, karika va tani auliaa nonga masi kiukiuna God, ta ami tautau aatu tee maamauluaaimami, poli ami maamasiangailiim. ⁹ Koronnaaaili, kapuimami etoa, am roo tani nnaa niuungu me aanasa ami ghe ghaaghaa. Ami ghe uungu eleivoo me ellaa tani ghaa aneimami inana ta poli ami ghe anna va ami rau mene taula maate ta teva taumattu nau ami ghe

poppooaa masi kiukiuna God etaimim.

¹⁰ Am, am rooroo tani aulia ngaotu, me God tee, vaalua ami ghe mangala me ghulughuluena, me karika am ghe aliu teeiemami tale righi voto, nau ami ghe tokatoka teeiem lo atoa am ghe aaiesoaa. ¹¹ Nongina am kilakila va ami ghe ghelei kateva kateva etaimim nongina va ami tamaimi iemami. ¹² Ami ghe aasarasarakanaiem me poppooaa inangari nissausi, me ami ghe aulia ngasarasarakana etaimim va, tani kasu tale masi salane God, ia ghe koloamla tani toka tale ararimangalina ateva me tale mallangina ateva.

¹³ Me nau ekapa atoa ami kaakaili emasina ta God poli nau am ghe ghaala inangarina ateva God, am ghe nongoala etaimami, karika am ghe ghaaiela va arova inangariira taumattu ngatoa, ta am ghe ghaaiela va inangarina ia God, me koronnaaili va inangarina ia God. Nau ghaine euungu ta lo atoa etaimim am aaiesoaa. ¹⁴ Poli am, kapuimami etoa, ngam uusilaa nongina vaalua taumattu ngatoa tale alena ale manga God ejiudia ila ta Karisto Iesu: ngam ghe ghaala mmarikana ta kapuimim atoa tanganueimim eitauaa, nim nongina isaa o ale manga ejiudia laghe ghaala mmarikana ta ajiu etoa, ¹⁵ laghe uvi ematela Vau ngepona ateva ta Iesu me propete atoa, me laghe ameti veluemamila, me laghe ssatee akapa teela taumattu. Laghe gheleila God ghe tam masimasila. ¹⁶ Ami aloanna tani aippooaa tee lo atoa karika va ajiu ila va la saanga, me laghe tootoonga tani ghelei rungainamami. Tale isaa o salana, laghe apasulala tale ssavoto me ghe laula aioghioghi, me tale airuuruu sessaiaane God ghe tokala etaira.

2:11: Apos 20:31. 2:13: 2 Tes 2:13. 2:14: Apos 17:5. 2:15: Apos 9:23, 29; 13:45, 50; 14:2, 5, 19.

Pol ghe annaaili tani laa tara aTesalonika ngatoo

¹⁷ Me, kapuimami etoa, ami ghe masaula etaimim tale nau karika aluse (karika va tale ninannaa, ta tale vilikiimami ekapa), liuna avalua o me ami ghe paepaeaili salana poli kinatama nannaaimami tani mae taraiem. ¹⁸ Ami annaaili tani mae taraiem, me koronnaaili aghi Pol aghe tootoongaala oroiaata, me Satana egheelei rungainamami. ¹⁹ Poli isaa o voto ami nannangaili va ami ghaa auena, me isaa o uneita nimasimasi me kou nguru aue ami ghaa nau ami tingina ta matane Vau ngepona ateva Iesu nau emae. Karika am kilakila va mausiimim ami masimasi? ²⁰ Mausiimim me aue ami ghaa nioneoneaa me nimasimasi.

3

¹ Poli karika ami ghe roola tani ghaa velu ia o ninanna ngateva tale nannaaimami, ami ghe nnaala va masina va aghi nonga atoka eAten. ² Ami ghe suu aatu sio Timoti, ia kapuimami ia, me kapuna tau ngai uungu ia God tani kasuaa masi kiukiuna Karisto, tani akorokoronganiem, me tani auliaa inangari nissausi tale aikaaiaaimim ³ va karika teva etaimim emene katu tale isaa o nitootoonga. Am kilakila amasina va ita aue ita lao tale isaa o ase nitootoonga. ⁴ Nau ami ghe tokatoka teeiem, ami ghe aauliaa etaimim nau ekapa atoa va aue ita ghaa mmarikana, me am kilakilaaili va isaa o voto ange lutulutu ekoronna. ⁵ Mausina avalua o me poli anannangaili isaa o voto, me ngasuuuu atu Timoti tani mae kila va vaalua aikaaiaaimim. Amaamatautu va tale righi ase salana, saikame ateva erau tootoonganiem, me uunguaaimami etaimim erau nim peisaane.

Masi kiukiu Timoti ghe oghiaa mae sio

2:19: Plp 2:15-16; 4:1; 2 Tes 1:4.
3:3: 2 Tim 3:12.

3:1: Apos 17:15.

3:2: Apos 16:1-3.

⁶ Me ghaine, Timoti ang ghele mae rekataa sio etaimami, ghe kasula etaimim me ghe rekataala masi kiukiu tale aikaaiaaimim me niaielousi. Ghe auliaala vaalua am nannainamami tee nimasimasi me am annaaili tani taraiemami, nongina ami tee ami annaaili tani taraiem. ⁷ Liuna avalua o, kapuimami etoa, me tale isaa akapa uneimami maate me niuviuvi, ami ghe ghaala airuui ngalo nau ami ghe nongola aikaaiaaimim. ⁸ Ia oia ami rooroo tani toka, poli am tiitingina akorokorongana ta Vau ngepona ateva. ⁹ Ami kaakaili emasina ta God poli am, me mausiimim ami ghaaghaa kinatama nimasimasi eteva ta God. ¹⁰ Eleivoo me ellaa ami looloo sae asarasarakanaaili va ami ghele mene taraiem, me tani mene auliaa tau aatu llo karika tale aikaaiaaimim.

¹¹ Ami looloo sae va aue kapuita God ateva, Tamaita ia, me Vau ngepona ateva Iesu aue eghelei emasalika salana me ami mene mae taraiem. ¹² Aue Vau ngepona ateva eghelei ailousiaaimim enamuu, me epasu esassanga, me ekao vellao ta kateva kateva etaimim me ta mene katoa taumattu ngeleka nongina ami, ami ghe gheleila etaimim. ¹³ Ia aue easarasarakana urunguitaniimim, me karika aue rigghi kaluimim ssavoto me aue am manga ta matane kapuita God ateva Tamaita ia, nau kapuita Vau ngepona ateva Iesu emae tee ila akapa kapuna atoa manga ila.

4

Ita toka tani amasimasi God

¹ Liuna avalua o, kapuimami etoa, me ami ghe loeamla vaalua tani toka tani amasimasi God, me tokatokaaimim nau ghaine am usilaa. Me isaa oia ami kookolomiem me ami aulia ngasarasarakana etaimim ta Vau ngepona ateva Iesu tani gheleiem va am toka tale ia o ase nitoka

ateva nau ekapa atoa. ² Poli am kilakila saa inangari niloeloe ami ghe tau aatu sio etaimim, me isaa o inangari, matuutuliena ghe mae sio ta Vau ngepona ateva Iesu.

³ Aloaloannaane God etaimim va am manga, me am akekkeliem tale uunguaa niailai salosalooa see. ⁴ Kateva kateva etaimim etani kila vaalua tani ainanganangaa vilikina tale salana manga me nioneoneaa, ⁵ karika va sesa ninannaa emene muemueiniem va am ghelei voto sesa, nongina taumattu ngeleka atoa karika la kilakila God. ⁶ Me tale isaa o voto karika teva emene ghelei saasakiaa ta teva kapuna, o ekamea me eghaa peina. Vau ngepona ateva aue eliu aipolipoli sesa tale ia o ase taumattu ngateva, poli isaa o ase ssavoto, nongina ngami ghe auliaa muela, me ngami mene auliaa kieimim. ⁷ Poli God karika va ghe kolotala tani tam raarangisana ta ita toka va manga maamauluaaita. ⁸ Liuna avalua o me lo ateva erati isaa o inangari niloeloe, karika va eratirati taumattu, ta eratirati God, ia etautau aatu kapuna Spirit Manga ateva.

⁹ Me tani ailousiaa mene katoa tau ngaiesoaa, karika righi uunguaaimami tani mene pitipiti me auliaa etaimim, poli God ang ghe apasungaala etaimim vaalua tani aielousiaa mene kateva. ¹⁰ Me koronnaaili, am, am aielousiaa kapuita akapa atoa eMesedonia, me, kapuimami etoa, ami mene aulia ngasararakana tani gheleiem va am toka tale ia o ase nitoka ateva nau ekapa atoa.

¹¹ Am gheleia va ekateva voto namuu ia tale maamauluaaimim tani toka tale luei, me am annaa nonga uunguaaimim, me am uungu aanasa nongina ami ghe auliaala etaimim. ¹² Me aue tokatokaaimim tale nau ekapa

4:3: 1 Tes 5:23; 1 Pita 1:16. 4:4: 1 Ko 6:13. 4:7: 1 Pita 1:15-16; Hib 12:14. 4:8: Luk 10:16; 2 Ko 1:22. 4:9: Jon 13:34. 4:11: Ips 4:28.

aue lo atoa eleka la oneoneainam, me am rau mene nim toka, me am anna va katoa la ghelei tau aatu voto am aaloanna.

Maemaeaaane Vau ngepona ateva

¹³ Kapuimami etoa, ami anna va am kila sa ateva aue elutu ta lo atoa la nim aseasekanua tale nimate, me aue am tam alousiusi nongina taumattu ngakapa atoa poli karika la kilakila va mene teva mauhue auena. ¹⁴ Ita aiesoaa va Iesu ghe matela me ghe mene totula, me ita aiesoaa tee va God aue emaeaa Iesu tee lo atoa laghe asekanuela tale aikaaiaaira ta Iesu. ¹⁵ Nongina inangarina Vau ngepona ateva, ami aauliaa etaimim va lo atoa ita tokatoka, karika ita ghe mate me Vau ngepona ateva aue emae, karika aue ita kasu ekasina ta lo atoa la aseasekanua. ¹⁶ Ta ia Vau ngepona ateva Iesu aue ekasu epona liu me aue ekolokolo atingina, me tee lingi ngalona ateva kapuira namu ngateva ensolo atoa, me nikolokolo ateva tale unna taue ateva God, me lo atoa laghe aikaaiaala ta Iesu me laghe matela aue la totu ekasina. ¹⁷ Vara me lo atoa ita tokatoka, karika ita ghe mate, aue ita sae aitauaa teeila tale urukookoo tani sou Vau ngepona ateva elomarase, me aue ita toka tee Vau ngepona ateva nau ekapa atoa. ¹⁸ Liuna avalua o me am aippooaa tale inangari niaisausi tale kateva kateva etaimim tale isaa oia inangari tale maemaeaaane Vau ngepona ateva.

5

¹ Me, kapuimami etoa, tale nau eteva isaa o voto aue elutu, karika righi uunguaaimami tani mene pitipiti. ² Poli am kilakilaaili va nauna ateva Vau ngepona ateva aue emae nongina tau niainao ateva eleivoo. ³ Nau eteva

4:14: Rom 14:9; 1 Ko 15:3-4, 12. 4:15: 1 Ko 15:51-52. 5:2: Mat 24:42-43; 2 Pita 3:10; Aotu 3:3. 5:3: Mat 24:39; Luk 21:34-35.

taumattu ngatoa la ue va, “Ami tokatoka tale luei me aue ami saanga,” me aue la nim soghi, ta nitturu sesa aue elutu etaira, nongina vause ateva emoomolena eghaaghaa nimmarikana, me karika poi aue la saanga.

⁴ Me am, kapuimami etoa, karika va am tokatoka tale saurrom, va ia o nau eteva aue eghelei esoghisoghiem nongina tau niainao ateva. ⁵ Am akapaaili natuirarua am mallanga ateva me llaa ngateva, karika va ita tale voo ngateva me saurrom ateva. ⁶ Liuna avalua o me karika ita mene ghelei nongina katoa la aseasekanua. Ita, ita anguu taatara, me nannaaita emasalike. ⁷ Lo atoa la aseasekanua, la aseasekanua eleivoo. Me lo atoa la ropiropi sesa manu, la ropiropi me la veevee eleivoo. ⁸ Me poli ita tau ngellaa ita, nannaaita emasalike. Nongina ita aasae sioto ateva, ita atoka niaikaaiia me niaielousi, nongina kapa aisou vaalau eteva eaakou kassauita ateva, me nitaatara lao emua tale nisaanga enongina kou nguru eteva, gheeleia tale kapa. ⁹ Ta karika God ghe suitoongainitala va ita ghaa sessaiaane, ta nisaanga ta kapuita Vau ngepona ateva Iesu Karisto, ¹⁰ ghe matela etaita, liuna avalua o me arova mauue ita o matena ita, aue ita toka aitauaa teeia. ¹¹ Liuna avalua o me am asarasarakana kateva kateva etaimim, me am aisueieinam, nongina am gheelei.

Airuuruu tale inangari niloeloe

¹² Me ami loeloeam, kapuimami etoa, tani oneoneaa lo atoa la uungu aanasa elome etaimim, me la ghaaitoieinam ta Vau ngepona ateva, me la ghaauliaa kieimim tale voto. ¹³ Am oneoneainila me am aielousieinila poli uunguaaira. Am toka tee kateva kateva tale luei. ¹⁴ Ami aasarasarakanaiem, kapuimami etoa, tani auliaa kieira lo atoa ngila tokatoka me karika la uungu emasina, me am

5:5: Rom 13:12. 5:8: Ais 59:17; Ips 6:14, 17. 5:10: Rom 14:8-9; 1 Tes 4:14. 5:14: 2 Tes 3:6, 11.

ppooaa inangari nissausi ta lo atoa ngila laa siosio euu tale ninannaa, me am sausi lo atoa ngila saasaghuighuina, me erau mene sessai parasiem tale taumattu ngakapa atoa. ¹⁵ Am tara va karika teva emene liu sesa tale sesa. Nau ekapa atoa am tootoonga tani masina tee mene kateva etaimim, me ta ila akapaaili taumattu ngatoa.

¹⁶ Nau ekapa atoa am masimasi, ¹⁷ am looloo sae nau ekapa atoa, ¹⁸ am kaili emasina tale isaa akapa ase voto, ta aloaloannaane God etaimim isaa avalua o ta Karisto Iesu.

¹⁹ Am rau mene ghelei epala Spiriti eteva. ²⁰ Am rau mene rati inangarina ateva God propete atoa la ghaaulieinia etaimim. ²¹ Am tootoonga isaa akapa inangari o, me am poso parasi llo masina. ²² Am akekkeliem tale isaa akapaaili asease voto sesa.

²³ Aue ia God, God ia tale luei, eamanga akapa maa-
mauluaaimim. Me aue spiriti eteva etaimim, me maa-
mauluaaimim, me vilikiimim, lotolu ekapa lotolu ghu-
lughuluena, nau Vau ngepona ateva Iesu Karisto emae. ²⁴ Lo ateva ekolokoloam, am rooroo tani atoka tuutulimim etana, me ia aue eghelei isaa o voto.

²⁵ Kapuimami etoa, am looloo sae mausiimami. ²⁶ Am sou kapuita akapa atoa tale niaielousi eteva manga ia.* ²⁷ Aghaulia ngasarasarakana etaimim ta matane Vau ngepona ateva tani riti ia oia uru ngai etikirighi ta kapuita akapa atoa.

²⁸ Ami looloo sae va aue maamasinaane Vau ngepona ateva Iesu Karisto etoka teeiem.

5:15: Rom 12:17; 1 Pita 3:9. 5:16: Plp 4:4. 5:18: Ips 5:20. 5:19:
Ips 4:30. 5:21: 1 Jon 4:1. 5:23: 2 Tes 3:3. 5:25: Kol 4:3; 2 Tes 3:1.

* 5:26: tale niaielousi eteva manga ia Tale inangari nge Grik, tale niaingusu manga ia.

Mussau-Emira Bible

Portions of the Holy Bible in the Mussau-Emira Language of Papua
New Guinea

Sampela hap Buk Baibel long tokples Mussau-Emira long Niugini
copyright © 2006, 2008, 2013, 2016, 2018 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mussau-Emira

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons
Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format,
provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for
use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective
copyright owners.

2018-11-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 12 Jun 2019 from source files dated 11 Jun
2019

9cadc943-c245-5983-a663-5b2655bf0449